

اصلاح نفس، واجب‌تر و سخت‌تر از همه واجبات

باید دانست که مشکل‌ترین امور و سخت‌ترین چیزها دین‌داری است در لباس اهل علم و زهد و تقوی و حفظ قلب نمودن است در این طریقه؛ و از این جهت است که اگر کسی در این طبقه به وظایف خود عمل کند و با اخلاص نیت وارد این مرحله شود و گلیم خود را از آب بیرون کشد و پس از اصلاح خود به اصلاح دیگران پردازد و نگهداری از ایتم آل رسول نماید، چنین شخصی از زمره مقربین و سابقین به شمار آید؛ و احادیث در این مقوله بسیار است از جمله اینکه: رسول اکرم (صلی‌الله علیه و آله) می‌فرماید: «مَنْ جَاءَهُ الْمَوْتُ وَهُوَ يَطْلُبُ الْعِلْمَ لِيُحْيِيَ بِهِ الْإِسْلَامَ كَانَ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْأَنْبِيَاءِ دَرَجَةً وَاحِدَةً فِي الْجَنَّةِ» کسی که بیاید او را مرگ در صورتی که طلب کند علم برای زنده کردن اسلام، در بهشت مقام او با مقام پیغمبران یک درجه بیش فاصله ندارد...».

(سنن دارمی، ج ۱، ص ۱۰۰ با اندکی اختلاف)

راس امور تهذیب نفس است.

زی‌طلبگی در بیانات امام خمینی (ره)

تا اصلاح نکنید نفوس خودتان را، از خودتان شروع نکنید و خودتان را تهذیب نکنید، شما نمی‌توانید دیگران را تهذیب کنید. آدمی که خودش آدم صحیحی نیست نمی‌تواند دیگران را نصیح کند، هر چه هم بگوید فایده ندارد.

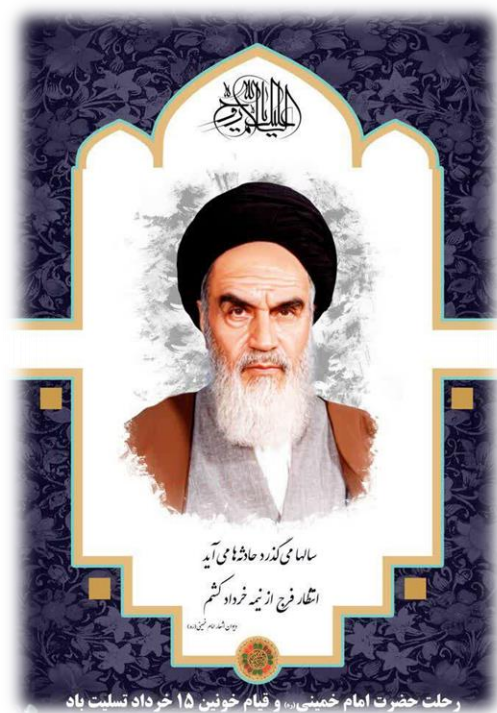
درس‌هایی از امام خمینی (رضوان‌الله تعالی علیه)

اخلاق و تهذیب روحانیت

ضرورت تهذیب نفس و پیراستن آن از رذایل نفسانی و آراستن آن به صفات و کمالات انسانی، امری غیرقابل انکار در فرهنگ اسلام است؛ تا آنجا که نبی مکرم اسلام حضرت محمد (صلی‌الله علیه و آله و سلم) **مبارزه با نفس را جهاد اکبر** نامیدند و هدف از بعثت خویش را به کمال رساندن و تأمین مکارم اخلاقی انسان‌ها دانسته‌اند.

قرآن کریم نیز **تزکیه نفس را موجب فلاح و رستگاری** و آلودن آن به پلیدی‌ها را موجب محرومیت و زیانکاری ابدی می‌داند. (زک: سوره شمس ۹-۱۰)

در این مجموعه بخشی از رهنمودهای امام خمینی (رضوان‌الله تعالی علیه) پیرامون ضرورت تهذیب اخلاق روحانیت و راه‌های آن، اهمیت درس اخلاق و پرورش اخلاقی شاگردان، آفات روحانیت و ضرورت اصلاح و تصفیه حوزه‌ها، بیان گردیده است.

بسم‌الله الرحمن الرحیم

معاونت پژوهش مدرسه علمیه عالی حضرت آمنه (سلام‌الله‌علیها) به مناسبت سالگرد رحلت بنیان‌گذار انقلاب اسلامی ایران، امام خمینی (رضوان‌الله تعالی علیه) تقدیم می‌کند.

درس‌هایی از امام خمینی (رضوان‌الله تعالی علیه)

اخلاق و تهذیب روحانیت

میان از حوزه‌های علمیه

وصیت این جانب آن است که در همه اعصار خصوصاً در عصر حاضر که نقشه‌ها و توطئه‌ها سرعت و قوت گرفته است، قیام برای نظام دادن به حوزه‌ها لازم و ضروری است؛ که علما و مدرسین و افاضل عظیم الشان صرف وقت نموده و با برنامه دقیق صحیح حوزه‌ها را و خصوصاً حوزه علمیه قم و سایر حوزه‌های بزرگ و با اهمیت را در این مقطع از زمان از آسیب حفظ نمایند.

وصیتنامه، سیاست، الهی، صفحه ۸۰

www.imam-khomeini.ir

برگرفته از کتاب (درس‌هایی از امام: اخلاق و تهذیب روحانیت)

خردادماه ۱۴۰۱

برای تهذیب زحمت بکشید

مذهب کنید خودتان را؛ مذهب بشوید به آداب الله؛ به سنن الله؛ اگر

چنانچه این نباشد علم اثری ندارد. آن نوری که خدای تبارک و تعالی یَقْذِفُهُ فِی قَلْبِ مَنْ یَشَاءُ، اگر مذهب نباشد حذف نخواهد شد. یک فنی است، یک فنی است آن علمی که نورانیت می‌آورد و نور است و خدای تبارک و تعالی آن را عنایت می‌فرماید. آن به هر قلبی عنایت نمی‌شود؛ هر قلبی لایق آن نیست. تا مذهب نباشد تا خودش را خالی نکند از اخلاق زشت، خالی نکند از اعمال زشت تا متوجه به خدا نباشد و تمام قلب را به او تسلیم نکند، خدای تبارک و تعالی حذف نمی‌فرماید. باید هر قدمی که در راه تحصیل برداشته می‌شود، اگر عرض نکنم دو قدم، لااقل یک قدم هم در باب تهذیب اخلاق، در باب تحکیم عقاید، در باب استقرار ایمان در قلب [برداشته شود]. این‌ها تفکر لازم دارد؛ محاسبه لازم دارد؛ مراقبه لازم دارد.

مدرسه علمیه عالی حضرت آئمه

علم انسان را تهذیب نمی‌کند.

دردها دوا نمی‌شود، الا با اینکه این خصیصه شیطانی از بین برود. کسی بخواهد درد خودش را شخصاً دوا کند باید این خصیصه را از بین ببرد؛ باید ریاضت بکشد و خودش را بزرگ حساب نکند، نگوید من عالمم، نگوید من خودم مقدس هستم - چنانچه ملائکه می‌گفتند - نگوید من خودم مقدس هستم - چنانچه ملائکه می‌گفتند - نگوید من ثروتمندم، نگوید من زاهدم، نگوید من عارفم، نگوید من موحدم.

در هر یک از این‌ها، ولو آن علم اعلائی که علم فلسفه یا عرفان است، اگر این خصیصه شیطانی باشد، حجاب است: «أَلْعِلْمُ حِجَابُ الْاَکْبَرِ» و اگر کسی بخواهد معالجه کند خودش را، باید این خصیصه را به آن توجه بکند و بسیار مشکل است معارضه با این خصیصه، اگر بخواهد کسی تهذیب بشود، با علم تهذیب نمی‌شود؛ علم انسان را تهذیب نمی‌کند. گاهی علم، انسان را به جهنم می‌فرستد؛ گاهی علم توحید انسان را به جهنم می‌فرستد؛ گاهی علم عرفان انسان را به جهنم می‌فرستد؛ گاهی علم فقه انسان را به جهنم می‌فرستد؛ گاهی علم اخلاق انسان را به جهنم می‌فرستد. با علم درست نمی‌شود، تزکیه می‌خواهد - (تُزَکِّیهِمْ) - تزکیه مقدم است بر همه چیز. طلبه‌ای که در مدرسه درس می‌خواند، همدوش با درس، هم‌قدم با درس تزکیه لازم دارد.

تهذیب بر تعلیم مقدم است.

در دفتر مقام امام خمینی (ره)

تزکیه قبل از تعلیم و تعلیم است؛ تزکیه پیغمبر آمده است اینها را تزکیه بکند. پرورش بدهد. نفوس را مهیا کند و بعد یَتَعَلَّمُوا الْکِتَابَ وَ الْحِکْمَةَ بعد تعلیم کتاب و حکمت بکند. که اگر کتاب و حکمت با پرورش نسوا لم نباشد و با تزکیه نواست. موجودی که از او بیرون می‌آید همین موجوداتی می‌شود که در مجلس سنا و در مجلس شورای قبل از انقلاب بود.